

“Parlo del futur però m’inspiro en la realitat present: el futur no és escrit”

Pau Planas (Girona, 1974) es dona a conèixer com a narrador amb el relat *La nau*. El publica Amsterdam i ha obtingut el XXVII Premi Just M. Casero.

—L’acció transcorre en una nau del futur. Ens trobem davant un relat de ciència-ficció com cal?

—No. Alguns elements són propis de la ciència-ficció, bàsicament l’escenografia, l’ambient. Però n’hi ha de fonamentals que hi manquen, com els més específicament científics. No s’explica com funcionen les coses. En aquest sentit seria un relat anticientífic. Seria una mena d’utopia negativa.

—Podem parlar d’una novel·la pessimista sobre el futur de l’home. Aquesta idea es troba en la gestació de la novel·la?

—La història la vaig recuperar del calaix. Tenia la trama bàsica, escrita de feia uns quants anys. I, en posar-me a escriure-la, secundàriament s’hi han afegit maneres de veure el món, també reflexions. Però en principi la novel·la no vol ser ideològica, tot i que sí que hi ha un cert esperit crític. No m’agraden les coses com van i les denuncio. A tall d’advertiment.

—És a dir, que, en el futur, la dignitat de l’home estarà per terra com ara, subjecta al poder i al progrés.

—Jo espero que no, però, seguint la inèrcia actual, tot apunta que anem cap a aquesta direcció.

—El que allunya el vostre relat del gènere de ciència-ficció és la tècnica expressiva. L’estil, despulpat, es troba més a prop dels autors més depurats de l’actual literatura nord-americana, i de la centreeuropea, que no pas dels autors de ciència-ficció, que acumulen descripció rere descripció.

—Sí, exacte. He llegit més literatura nord-americana i europea contemporània que no ciència-ficció. Però no sóc conscient de les influències rebudes perquè sóc un lector molt divers.

—Per exemple, sabem poques coses dels vostres personatges, inclòs el protagonista, un protagonista passiu i que no passa per cap procés psicològic.

—M’ha sortit així espontàniament. Volia centrar l’atenció sobre uns altres aspectes, sense entrar en detall en el personatge en si.

Pau Planas publica la narració *La nau*, premi Just M Casero, a l’editorial Amsterdam, segell del grup Ara Llibres.

—Sabem poca cosa del seu passat, de la seva vida anterior.

—És la idea de no voler entrar en detalls. El seu passat és fosc, inconcret. A banda, com que és més un relat que no una novel·la no s’esqueia d’entrar gaire a fons en aquests aspectes.

—El narrador segueix els desplaçaments del protagonista per la nau com si el seguís amb una càmera de cinema.

—Pot ser que aquest llenguatge cinematogràfic l’hagués interioritzat. No és premeditat.

—La nau no és descrita amb detall.

—M’interessava que els escenaris fossin relativament quotidians —una cuina, un camp de minigolf, un jardí, etc.—, escenaris de la vida diària, però ficats en un ambient estrany. Tot per a remarcar que la vida, tot i que és envoltada d’elements segurs i estables, és més inestable que no ens pensem.

—També hi faig una altra lectura: per molt artificial que sigui la vida en una nau en el futur, acabarà reproduint la vida de la terra.

—Podria ser una manera de veure-ho.

—Els vostres personatges són personatges del nostre temps, no intenteu saber com serem en un futur.

—Sí. M’he inspirat en personatges actuals, perfils que podrien correspondre als de qualsevol de nosaltres. M’inspiro en la realitat present. El futur no és escrit.

—La fragmentació de la història en capítols corresponents a moments diferents us facilita la narració, en estalviar el pas del temps?

—En efecte. I els capítols curts fan amena la lectura.

—Curiosament, en arribar al final, la situació dramàtica perd força. Hi ha més tensió a la primera part, quan tot transcorre amb normalitat i de manera rutinària.

—Potser és tal com funcionen les coses. En situacions crítiques, com una crisi econòmica, el drama es pateix individualment, no es col·lectivitza. Són problemes col·lectius que es pateixen en soledat i jo he fet un retrat de tal com van les coses.

Lluís Bonada